

Reumatologie

Stagebeschrijving voor Artsen In Opleiding tot Specialist Interne Geneeskunde Keuzestage 4 maanden

Dit is de afdeling, dit zijn de patiënten

De afdeling Reumatologie & Klinische Immunologie is een afdeling waarin reumatologen en klinisch immunologen gezamenlijk de zorg hebben voor mensen met immuun-gemedieerde inflammatoire aandoeningen (IMIDs). Binnen de afdeling worden AIOS reumatologie opgeleid en AIOS interne met differentiatie klinische immunologie-allergologie, daarnaast zijn er keuze-stagisten voor de klinische immunologie-allergologie.

De afdeling beschikt binnen het interne beddenhuis over eigen bedden (formeel 7) op C2west, heeft een eigen dagbehandeling (met 8 bedden/stoelen), gelokaliseerd op D2west en levert een belangrijk deel van de zorg poliklinisch. De polikliniek is gesitueerd op de 0-laag van het polikliniekgedeelte van het UMCU rond receptie 21E. Per dagdeel zijn er 5-10 artsensprekuren en daarnaast 1-2 spreekuren van verpleegkundig reumaconsulenten/verpleegkundig specialisten.

De polikliniek beschikt over een polarisatiemicroscop, 2 echo-apparaten (1 mobiel), 3 nagelriemcapillaroscopen (2 mobiel).

Er zijn gezamenlijk spreekuren, voor patiënten in zorg, met hand-pols problematiek samen met de plastisch chirurg en ergotherapeut en 2 spreekuren samen met de orthopeed: een op het gebied van knie-problematiek op de mobility clinic van het UMCU en een voor enkel/voetproblemen op de mobility clinic in het Diakonessenhuis. Er wordt in het WKZ geparticipeerd in transitieprekuren en er is een gezamenlijk spreekuur met de gynaecologie-obstetrie voor preconceptioneel advies bij patiënten met een reumatisch inflammatoire ziekte en begeleiding tijdens zwangerschap.

Patiënten en casuïstiek

Je werkt tijdens de stage mee in c.q. coördineert de multidisciplinaire zorg voor patiënten met (reumatische) inflammatoire aandoeningen, zowel in de kliniek als op de polikliniek. In de kliniek betreft het voornamelijk de zorg voor patiënten met een exacerbatie of een complicatie van hun onderliggende ziekte en/of de behandeling hiervan. Dit betreft aandoeningen zoals reumatoïde artritis, SLE, sclerodermie, vasculitiden, dermato- of polymyositis, maar ook patiënten die in het kader van een second opinion voor een (vaak multidisciplinair) diagnostisch traject worden opgenomen. Ook patiënten met immuundeficiënties (vaak met auto-immuunfenomen) behoren tot de groep patiënten die klinisch opgenomen kunnen zijn. Voor de opgenomen patiënten verzorgen/coördineren we de volle (interne en beyond) breedte van de problematiek, waarbij we expertise vragen van andere specialisten waar noodzakelijk.

Als zaalarts kun je ook gevraagd worden bij patiënten van de dagbehandeling voor klinische problemen en vragen vanuit de verpleegkundige. Dit betreft patiënten met uiteenlopende ziektebeelden die behandeld worden met o.a. intraveneus biological, immuunglobulines, cyclofosfamide of ilomedine.

In de polikliniek zul je vooral nieuwe patiënten zien die door de huisarts of een andere specialist zijn verwezen. Dit zijn patiënten met, met name, verdenking op inflammatoire (reumatische) aandoeningen maar patiënten elders in zorg met gewrichtsklachten worden gezien. Dit kan spoedverwijzingen betreffen of reguliere verwijzingen.

Bij interesse kunnen patiënten met meer immunologisch georiënteerde vragen (mn immuundeficiëntie) aan de case-mix toegevoegd worden.

Ook is er altijd de mogelijkheid om als het het werk op zaal 'klaar' is, poli's mee te lopen met een van de stafleden.

Relatie met andere disciplines

Er is nauwe samenwerking binnen de afdeling tussen reumatologen en klinisch immunologen op alle gebieden.

In de klinische setting is er veelal samenwerking met andere specialismen en paramedici, betrokken bij de (vaak multi-) problematiek van de patiënt.

Op de polikliniek wordt samengewerkt met verpleegkundig reumaconsulenten/verpleegkundig specialisten en doktersassistente. Aan de polikliniek zijn een ergotherapeut en maatschappelijk werker verbonden.

Er zijn gezamenlijke spreekuren met de plastisch chirurg en ergotherapeut en met de orthopeed voor patiënten in zorg (zie boven).

Tijdens het poliklinisch MDO zijn er vaak betrokken andere specialisten aanwezig.

Vanuit de afdeling participeren we actief in MDO's voor o.a. ILD, PAH, uveïtis en checkpointinhibitoren.

Werkzaamheden naast de patiëntenzorg

Tijdens de stage volgt je het onderwijs volgens schema van de interne geneeskunde. Daarnaast neem je deel aan de onderwijsactiviteiten en besprekingen van de afdeling. Andere werkzaamheden (vanuit onderzoek of een eerdere stage) kunnen in goed onderling overleg ingepland worden.

Dit kun je leren

De stage Reumatologie is zo ingericht dat je naast klinische werkzaamheden ook poliklinische werkzaamheden verricht. Ook kan er geparticipeerd worden in de consulten of consulten op de spoed.

Daarnaast kun je deelnemen aan specifieke spreekuren en kennismaken met nagelriemcapillaroscopie en/of echografie van het houdings- en bewegingsapparaat.

Kenmerkende klinisch presentaties

Ziektebeeld	Klinische presentatie	Diagnostiek/vaardigheden		Therapie		Preventie	Voorgezette begeleiding
		Anamnese/Fys. diagn.	Aanvul-lend	Farmacotherapie	Overig		
Degeneratieve aandoeningen van het bewegingsapparaat	+	+	+	+	+	+	-
Jicht/pseudojicht	+	+	+**	+	+	+	+
Fibromyalgie	+	+	+	+	+	-	-
Septische artritis	+	+	+**	+	+	+	+
Polymyalgia reumatica	+	+	+	+	nvt	nvt	+
Reuscalarteritis	+	+	+	+	nvt	nvt	+
Reumatoïde artritis	+	+	+	+	+	nvt	+
Artritis psoriatica	+	+	+	+	+	nvt	+
Reactieve artritis	+	+	+	+	nvt	nvt	+
Spondylitis ankylopoetica	+	+	+	+	+	nvt	+
Sclerodermie	+	+	+	+	nvt	nvt	+

Dermatomyositis	+	+	+	+	nvt	nvt	+
SLE	+	+	+	+	+	nvt	+
Vasculitis (grote, middelgrote en kleinen vaten)	+	+	+	+	nvt	nvt	+

* gewrichtspunctie (en evt microscopie) onder supervisie van de reumatoloog

Medisch Technische Vaardigheden

Naast algemeen internistische vaardigheden zullen in deze stage het gewrichtsonderzoek/onderzoek van het houdings- en bewegingsapparaat geleerd worden en zo mogelijk gewrichtspuncties (van de knie) en microscopisch onderzoek van het gewrichtspunctaat.

Competenties

Naast de competenties die je als internist-in-opleiding jezelf eigen maakt, staan hieronder competenties beschreven die in deze stage specifieker* aan bod komen. Naast deze medische competenties werk je verder aan je eigen individueel opleidingsplan. In afstemming met de opleider bepaal je aan welke competenties je in deze stage specifiek aandacht zult besteden.

*Medisch handelen**

- *Beschikken over voldoende parate kennis ten aanzien van:*
  - basiskennis (o.a. anatomie, immunologie, pathologie, moleculaire biologie en genetica) nodig - voor het begrijpen van pathologische mechanismen van inflammatoire (reumatische) aandoeningen
  - epidemiologie en classificatie van inflammatoire (reumatische) aandoeningen
  - co-morbiditeit, geassocieerd met inflammatoire (reumatische) aandoeningen
  - diagnostische mogelijkheden van inflammatoire (reumatische) aandoeningen (laboratoriumonderzoek, beeldvormend onderzoek, diagnostische puncties, artroscopie, biopsieën, functieonderzoek)
  - farmacotherapie van inflammatoire (reumatische) aandoeningen: farmacokinetiek, contra-indicaties, interacties en bijwerkingen en dit kunnen toepassen
  - non-farmacologische behandelingen voor inflammatoire (reumatische) en niet-inflammatoire reumatische aandoeningen, zoals leefstijladviezen, paramedische behandeling door ergotherapeut, fysiotherapeut, maatschappelijk werker, psychotherapeut etc., en dit kunnen toepassen
- *Onderscheid maken tussen inflammatoire reumatische aandoeningen en niet-inflammatoire aandoeningen van het bewegingsapparaat*
Met behulp van anamnese, fysische diagnostiek en, waar geïndiceerd, aanvullend onderzoek leer je inflammatoire reumatische aandoeningen van niet-inflammatoire aandoeningen van het bewegingsapparaat te onderscheiden
- *Indicatiestelling (specifiek) aanvullend onderzoek:*
  - relevant laboratoriumonderzoek voor de reumatische aandoeningen, inclusief immuuserologie
  - een diagnostische gewrichtspunctie t.b.v. kristalonderzoek, microbiologisch of pathologisch onderzoek
  - beeldvormend onderzoek
- *Resultaten van aanvullend onderzoek kunnen interpreteren*
- *Bewustzijn van toevalsbevindingen en die kunnen plaatsen.*

- *Het met redelijke waarschijnlijkheid met fysische diagnostiek kunnen vaststellen van artritis, tendinitis, bursitis, psoriasis, cutane manifestaties van vasculitis, SLE, sclerodermie en dermatomyositis*
- *Optioneel: Gewrichtspunctie van het kniegewricht*
- *Optioneel: Microscopisch kristalonderzoek van synoviaal vocht*

*Communicatie**

- je gaat adequate arts-patiënt relaties aan en onderhoudt deze, in het bijzonder met de patiënt met een chronische (inflammatoire) aandoening
- je houdt in je communicatie rekening met het perspectief van de patiënt met een chronische aandoening c.q. chronische pijn
- je hebt de regie in gesprekken met patiënt en naasten, je luistert naar inbreng en vragen van de patiënt en naasten en speelt daar adequaat op in
- je kunt op patiënten-niveau uitleg geven over diagnose, behandelingsmogelijkheden en prognose, voor de meest voorkomende aandoeningen

*Kennis en wetenschap**

- je bent in staat literatuurgegevens te extrapoleren naar de specifieke situatie van een patiënt met (non-)inflammatoire aandoening

*Samenwerking**

- je vraagt adequaat en gericht een consult aan en overlegt op de juiste momenten met collega's, in het bijzonder met verwijzer, collega's van de diagnostische vakken (medisch immunoloog, microbioloog, patholoog), dermatoloog, orthopedisch chirurg en plastisch chirurg
- je werkt doelmatig en patiëntgericht samen met collega's op de polikliniek (waaronder de reumaverpleegkundig consulten en verpleegkundig specialisten) en met de huisarts

Organisatie

- je voert adequaat time management t.a.v. de werkzaamheden op de afdeling (en polikliniek), je kunt goed prioriteiten stellen tussen de verschillende werkzaamheden

Maatschappelijk handelen

- je zorgt voor adequate statusvoering met inachtneming van voorschriften, vooral de WBGO
- je verslaglegging in medische brieven is beknopt en volledig
- je registreert DBC's volledig en juist

Professionaliteit

- je draagt zorg voor hoogstaande patiëntenzorg op integere, oprechte en betrokken wijze
- je draagt zorg voor adequaat persoonlijke en inter-persoonlijk professioneel gedrag
- je kent je eigen grenzen en handelt daarbinnen en geeft je grenzen aan en vraagt tijdig supervisie

Jouw rol op de afdeling

Je participeert in zowel de klinische (zaal en consulten) als de poliklinische zorg waardoor alle facetten van de reumatologische praktijk aan bod komen. Onder supervisie van verschillende stafreumatologen en -immunologen wordt je getraind in het klinisch denken en zul je een aantal specifieke vaardigheden leren.

Je participeert actief in de verschillende besprekingen en onderwijsmomenten van de afdeling. Alle patiëntenbesprekingen hebben, naast het bespreken van een te voeren beleid, een educatief karakter.

Gedurende de stage is er ruimte voor presentatie van een interessante casus met achtergrondinformatie of een CAT.

Regelmatig komt er een verzoek voor een klinische les voor de verpleging van de verpleegafdeling of voor de verpleegkundigen (in opleiding) op de polikliniek. Er is ruimte voor zelfstudie om basale kennis, denk aan anatomie van het bewegingsapparaat en immunologie op te halen om de pathogenetische mechanismen van reumatische aandoeningen beter te kunnen begrijpen. Op de polikliniek zul je vooral nieuwe patiënten zien die door de huisarts of een andere specialist zijn verwezen. Deze patiënten worden door jou gedurende de stageperiode gevolgd. Je doet afwisselend twee korte dagdelen polikliniek per week en ziet twee tot vier nieuwe patiënten per week.

Zo ziet je week er uit

Diensten

Je hebt naast de diensten van Interne Geneeskunde geen diensten vanuit Reumatologie.

Weekrooster

Maandag	08.00–08.40 Generaal rapport en onderwijs interne geneeskunde 08.50–09.10 Papieren zaalvisite 09.15–09.30 Dagstart C2west 09.45–10.30 Visite lopen 11.15–12.00 MDO (indien eigen patiënten) 12.15–12.30 Dagelijks generaal rapport reumatologie (online) Ca 14 uur middagronde met de verpleging 16.30–17.00 Avondoverdracht interne
Dinsdag	08.00–08.40 Generaal rapport en onderwijs interne geneeskunde 08.50–09.10 Papieren zaalvisite 09.15–09.30 Dagstart C2west 09.45–10.30 Visite lopen 12.15 -12.30 Dagelijks generaal rapport reumatologie (online) Ca 14 uur middagronde met de verpleging 16.30–17.00 Avondoverdracht interne 17.00 uur Onderwijs interne
Woensdag	08.00–08.45 Generaal rapport en onderwijs interne geneeskunde 08.30–10.00 Besprekingen/onderwijs R&KI 10.00–11.00 Poliklinische patiëntenbespreking 11.00–11.30 Klinische patiëntenbespreking/grote visite Ca 14 uur middagronde met de verpleging (nav grote visite) 16.30–17.00 Avondoverdracht interne
Donderdag	08.00–08.40 Generaal rapport en onderwijs interne geneeskunde 08.50–09.10 Papieren zaalvisite 09.15–09.30 Dagstart C2west 09.45–10.30 Visite lopen 11.15–12.00 MDO (indien eigen patiënten) Ca 14 uur middagronde met de verpleging 12.15 -12.30 Dagelijks generaal rapport reumatologie (online) 16.30–17.00 Avondoverdracht interne
Vrijdag	08.00–08.40 Generaal rapport en onderwijs interne geneeskunde 08.50–09.10 Papieren zaalvisite 09.15–09.30 Dagstart C2west 09.45–10.30 Visite lopen Ca 14 uur middagronde met de verpleging 16.30–17.00 Avondoverdracht interne) 17.00–17.30 Dienstoverdracht/ Dagelijks generaal rapport reumatologie (online)

Polikliniekplanning mede afhankelijk evt part-time dag

Zaalsupervisiemomenten iom de supervisor van die periode (supervisie-indeling te vinden in CHECKS en wordt besproken op woensdag)

Formele onderwijsmomenten

- Minimaal 1x gedurende de stage verdieping/CAT/refereren
- Eenmaal gedurende de stage een klinische les voor de verpleging verzorgen
- Per maand minimaal 1 KPB

Praktische informatie

Vorbereiding

Neem contact op met de stagegever Reumatologie, mevrouw drs. Evelien Ton, zodra je weet dat je voor de stage Reumatologie bent ingedeeld. Maak een afspraak om alvast praktische zaken te bespreken, zoals welke (gewenste) parttime dag of vakantiewensen je hebt in de stageperiode. In afstemming met de poli en de andere zaalartsen bekijk je samen of dit ingepland kan worden.

Er zijn geen boeken of websites die je voorafgaand aan de stage hoeft te raadplegen. Alle literatuur die je tijdens de stage nodig hebt is op de afdeling aanwezig. Het is van belang dat je tijdens de stage toegang hebt tot de map op de G-schijf waar de protocollen en het werkboek staan. In het startgesprek bespreek je hoe je toegang krijgt tot deze map.

Startgesprek en eindgesprek

Aan het begin van de stage heb je een startgesprek met de stagegever, mevrouw drs. Evelien Ton. Zorg dat je deze op tijd inplant, dit kan direct bij mevrouw drs. Evelien Ton door haar een email te sturen op E.Ton@umcutrecht.nl of te bellen. Bereid dit gesprek voor in het portfolio. Samen bespreek je de leerdoelen voor de stage en jouw specifieke leerdoelen op basis van je individueel opleidingsplan. Ook specifieke wensen kunnen dan besproken worden (zoals specifieke casemix, het doen van consulten). De doelen in het portfolio worden zo nodig aangepast en het gesprek wordt geaccordeerd. We adviseren je om in het startgesprek af te stemmen wanneer je het tussentijdse en het eindgesprek hebt.. Elk gesprek bereid je voor in het portfolio.

Supervisie tijdens de stage

- Je hebt een vaste supervisor (stafreumatoloog) met wie je de poliklinische patiënten voor en na kunt bespreken. Spreek hiervoor een vast moment af.
- Directe supervisie op de polikliniek voor nieuwe patiënten wordt door een daarvoor ingepland stafid gedaan (volgens schema)
- De supervisie voor de afdeling wordt gedaan door een stafid reumatoloog of klinisch immunoloog volgens een vaststaand rooster. 6^e jaars AIOS reumatologie en aandacht-gebieders Klinische Immunologie hebben een periode zaalsupervisie.

Besprekingen/onderwijs tijdens de stage

Tijdens de stage volg je het onderwijsprogramma van de intern geneeskunde.

Binnen de afdeling R&KI staat de woensdagochtend in het teken van onderwijs en besprekingen. Vaststaande besprekingen zijn:

1^e woensdag van de maand 8.30-9.15 uur: pathologiebespreking

3^e woensdag van de maand: 9.15 -10 uur: radiologiebespreking

Op de andere dagen is er een ingevuld programma. Dit zal met je gedeeld worden tijdens je stage.